

כ"ז תמוז תשע"ט
30 יולי 2019
סימוכין - 56123

לכבוד
חברי מועצת רשות נחל הקישון

הנדון: הזרמות ממכון טיפול שפכים חיפה

שלום רב,
בהמשך לבקשתכם בישיבת המועצה להל"ן דו"ח בנושא הזרמות ממכון טיפול שפכים חיפה:

מבוא:

מכון טיפול בשפכים חיפה מטפל במי השפכים של 12 רשויות מוניציפליות מקומיות: עיריית חיפה, טירת הכרמל, נשר, קרית מוצקין, קרית ים, קרית ביאליק, קרית אתא, זבולון, כפר חסידים, רכסים, אעבלין ושרעם. מכון הטיפול מטפל במי שפכים בכמות של עד 8,000 מטר קוב בשעה ומביא אותם לרמת איכות שניונית. לאחר הטיפול, השפכים עוברים לאחריות חברת "מקורות" אשר מזרימה אותם אל מפעל "תשלובת הקישון" להשקיה.

הזרמות לנחל הקישון:

בחורף 2019, בעקבות כמות הגשמים החריגה, התמלאו כל מאגרי התשלובת ויחד עם הפסקת השקית הקולחים בחקלאות, חברת מקורות נאלצה לסרב לקבלת קולחים ממכון טיפול השפכים חיפה. בשל כך, נאלץ מכון הטיפול בשפכים להזרים קולחים באיכות מטופלים באיכות שניונית אל נחל הקישון. לאורך החורף התבצעו שש הזרמות לנחל שנבעו מאותה סיבה המפורטת מעלה (טבלה 1).

בנוסף לשש ההזרמות הללו התבצעו החורף עוד שתי הזרמות נוספות (טבלה 1). הזרמה ראשונה בעקבות תקלה במכון טיפול בשפכים חיפה, בה כמות גבבה חריגה סתמה את מתקן הפרדת הפסולת המוצקה ויצרה פקק ברצף הטיפול. בשל כך, עלה צינור מאסף חיפה על גדותיו ומי שפכים גלשו אל נחל סעדיה ודרכו אל נחל הקישון. אנשי מכון הטיפול בשפכים פינו את כמות הגבבה החריגה וחיידשו את הטיפול בשפכים לאחר מספר שעות. הזרמה נוספת קרתה בעקבות נזילה בקו הקולחין של תשלובת הקישון – הקו נסגר לזמן קצר לצורך תיקון ובזמן זה קולחי מכון הטיפול הזרמו אל נחל הקישון.

שדרוג מכון הטיפול בשפכים:

שידרוג והגדלה של מכון הטיפול בשפכים מתוכנן על מנת שיוכל לעמוד בזרימות הביוב הגדלות בעקבות תנופת הבניה בערים והקמת שכונות חדשות מסביב להן. על פי התכנון, מכון הטיפול עתיד לטפל בכמות שפכים הגדולה כמעט פי 2 מכמות השיא בה הוא מטפל היום (כ-15,000 קוב לשעה). בימים אלו, לאחר אישור התקציב, שדרוג המכון יוצא למכרז הנדסה. תחילת העבודות צפויה בשנת 2020 ועל פי התכנון, עבודות שלב א' (הגדלת מכון הטיפול בשפכים) יערכו כ-3 שנים ומתוכננות להסתיים בשנת 2023. שלב ב', אמור לשדרג את מכון טיפול השפכים מטיפול שניוני לטיפול שלישוני, יבוצע לאחר סיום שלב א' וצפוי להמשך כשנתיים.

במקביל לשדרוג מכון הטיפול בשפכים, חברת מקורות מבצעת שדרוג לקווי התשלובת ואמורה לסיים לפני החורף הקרוב, אולם במידה ולא ישודרגו גם משאבות הסניקה של הקו, לא תוכל התשלובת הקישון לקבל את מלא ספיקת השיא של מכון הטיפול בשפכים המשודרג ובזמן ספיקות אלו מכון הטיפול בשפכים יזרים את הפרש הספיקה לנחל הקישון.

בינתיים חברת מקורות נמצאת בשלבי תכנון של הגדלת המאגר האופרטיבי הצמוד למכון הטיפול בשפכים, מהלך כזה יעזור לווסת את הפרש הספיקות בין היציאה ממכון הטיפול בשפכים ומשאבות הסניקה אל מאגרי תשלובת הקישון. אולם הפרויקט עדיין בשלבי אישור התוכניות ואין עוד צפי לביצוע הפרויקט.

חיבור רשות נחל הקישון למערך התראות SMS:

רשות נחל הקישון בקשה כבר מספר פעמים להתחבר למערכת ההתראות של מכון הטיפול בשפכים. הזרמות לנחל מכל גורם במרחב (לדוגמה מפעלי התעשייה) מתועדות ברשות ומתוונחות על מנת להסביר את התנהגותה של המערכת האקולוגית בנחל. יחד עם זאת, לא כל ההזרמות מדווחות לרשות הנחל ובשל כך, מידע עדכני ומהימן של זמני הזרמה, כמויות קולחים ואיכותם חשובים לעבודת רשות הנחל השוטפת. לאור זאת אנו נפנה שוב לאיגוד ערים לביוב חיפה, למנכ"ל החדש של האיגוד.

נמרוד אבני

ראש תחום תעשייה ותשתיות
רשות נחל הקישון

טבלה 1: סיכום הזרמות לנחל הקישון ממכון טיפול בשפכים חיפה

תאריך	מקום	אופי הזיהום	סיבת הזיהום	סטטוס
14.1.19	נחל קישון	קולחי המט"ש	עומס בעקבות גשם	לא בוצעה אכיפה. מתרחש בעת מערכת גשמים כבדה
16.1.19	נחל קישון	קולחי המט"ש	עומס בעקבות גשם	לא בוצעה אכיפה. מתרחש בעת מערכת גשמים כבדה
27.1.19	נחל קישון	קולחי המט"ש	עומס בעקבות גשם	לא בוצעה אכיפה. מתרחש בעת מערכת גשמים כבדה
7.2.19	נחל קישון	קולחי המט"ש	עומס בעקבות גשם	לא בוצעה אכיפה. מתרחש בעת מערכת גשמים כבדה
12.2.19	נחל קישון	קולחי המט"ש	עומס בעקבות גשם	לא בוצעה אכיפה. מתרחש בעת מערכת גשמים כבדה
17.3.19	נחל קישון	קולחי המט"ש	עומס בעקבות גשם	לא בוצעה אכיפה. מתרחש בעת מערכת גשמים כבדה
15.5.19	נחל קישון	קולחי המט"ש	תיקון נזילה בקו תשלובת הקישון	לא בוצעה אכיפה. אנשי מקורות תקנו את הקו
29.5.19	נחל סעדיה	שפכים עירוניים	סתימת גבבה חריגה במט"ש	לא בוצעה אכיפה. אנשי המט"ש ניקו את הגבבה ושחררו את הסתימה